

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXVI. Cessionarius juris prælationis, & primi laudemij, facta suæ cessionis intimatione & declaratione, quod vult uti jure prælationis sibi per dominum directum ratione certorum prædiorum cesso, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

ventionem fuit restrictum ad primam filiam maritandam, ne res abiret in infinitum. Quod intelligit de pluribus Condominis pro diviso: nam si pro indiviso, & in solidum, dicit illos pro uno reputandos: quod nunc non examino. Ceterum, verò ex professo tractat de filia jam nupta, quæ ad secunda vota transiit: ut videre est *dict. lib. 2. cap. 2. n. 302. in versic. verum pro his facit*: loquitur quidem de casu questionis nostræ, sed hoc tractat incidenter & relative, ut ibi videri potest: Igitur concludendum est, promissionem subventionis, de qua agitur, intelligendam esse tam de prima filia, quam de aliis.

6 Nec obstat si dicatur, subventionem istam non esse Domino jurisdictionali præstendam, nisi in subsidium, quando ipse non habet sufficientes facultates ad dotandam filiam, ut dicit Rosental. *de feud. cap. 5. conclus. 79. in princip.*

7 Siquidem respondetur pactum de solvendo subventionem, duobus modis concipi posse. Primum generaliter, quando absque limitatione certæ summæ subditi simpliciter promiserunt juvare Dominum filias suas matrimonio collocantem, & hoc casu procedere potest doctrina prædicti Rosental. *loco citato.* Secundum, quando subditi sese obligarunt ad solvendam certam summam taxatam & determinatam, vel certum censum in toto, vel in quota parte fructuum: & tunc cum conventio sit certa, non debet tractari de subsidiario remedio, sed certa illa quantitas præ-

8 standæ est juxta conventionem, & sicut videmus à simili, quod si alimenta sine taxatione promissa vel relicta fuerint, de solis fructibus debentur, & ad ratam ipsorum; sed si certa quantitas fuerit promissa, aut relicta, tunc etiam fundus alienari potest: quia promissio certæ quantitatis non patitur restrictionem. *Surd. de aliment. tit. 4. q. 9. n. 28. Bertrand. cons. 268. n. 2. vol. 2. part. 1.*

9 Quod si Communitas probare velit contrariam consuetudinem contra tenorem transactionis, non sufficit probare quod adveniente tali casu non fuit soluta subventio; sed probandum est, quod quando Dominus voluit exigere, fuit repulsus. *Ludovisi. decis. 472. num. 1. Posth. de manutent. observat. 13. & 14. & Rota apud ipsum decis. 186. n. 7.*

10 Sed quartum potest, quid si feudum donationis, aut emptionis, aliove titulo deveniat ad Ecclesiam, quæ liberos habere non potest; utrum aliquid illi loco subventionis pro liberorum conjugio promissæ sit solvendum? Responsum est negative, ut per Antibol. *in tract. de muneribus, & honorib. Argent. in consuet. Britan. art. 87. in fine.*

11 Hoc etiam sciendum est, quod cessante pacto vel consuetudine legitima, ista subventio Dominis non debetur. *Petr. Jacob. in pract. rubric. 63. de causis in quibus vass. n. 29. & in rub. de feud. distinct. rub. 61. n. 62. Jacobin. de feud. in verb. qui quidem investiti, num. 76. & in verb. cum mero & mixto imperio, n. 16. Ayell. de jure Adhæc, n. 30. Bertrand. cons. 305. n. 1. lib. 6. Francisc. Marc. decis. 65. per totam. Rosental. cap. 5. conclus. 78.*

12 Fuit etiam quaesitum, utrum subventio ista deberetur pro maritanda filia spuria vel illegitima? Ego negativam veritatem esse existimo; cum non idem debeat esse harum privilegium, quod legitimarum, ut tradit Argent. *in dict. art. 87. notab. 2. in verb. marie sa fille, num. 4. Rosental. de feud. cap. 4. conclus. 79. n. 4.*

CAPVT LXVI.

Cessionarius juris prælationis & primi laudimii, facta suæ cessionis intimatione & declaratione, quod vult uti jure prælationis sibi per dominum directum certorum prædiorum cesso, renuente bonorum illorum emptore, sequere adversus retentionem opponente, si postea emptor pœnitentiæ ductus resiliat à sua oppositione, & consentiat retentioni, utrum pariter ipse possit recedere à jure prælationis, & cogere emptorem ad solvendum sibi laudimium, & fumendam investituram à domino directo.

SUMMARIUM.

- 1 Qui non utitur iure suo dum potest, censetur illi renunciare.
- 2 Auctori quod licet, reo denegari non debet.
- 3 Ex actibus indicialibus oritur quasi contractus, in quo locus est pœnitentiæ, quando actus introductus est favore facientis.
- 4 Qui bonis cessit, potest recedere à cessione, & se defendere adversus creditores.
- 5 Qui iuramentum detulit, potest recedere à declaratione, si nondum iuratum fuerit; quavis declaratio esset acceptata.
- 6 Omnis oblatio, seu declaratio indicialis, facta in favorem alterius, debet intelligi dummodo statim acceptetur.
- 7 Recedere licet à requisitione indiciali, si nova causa superveniat.
- 8 Propositum ex causa mutare licet, etiam sequi à acceptance.
- 9 Periculum rei vendite spectat ad emptorem, donec facta fuerit retrovenditio in casibus, in quibus quis cogi potest ad retrovenditionem.
- 10 Evictione pendente in limine contractus, danda est cautio emptori.
- 11 Si lata fuerit sententia in favorem auctoris in alio ne redhibitoria, potest auctor ab illa sententia recedere, & ea non uti, etiam invito reo condemnato.
- 12 Quasi contractus qui oritur ex sententia, fortior est eo, qui oritur ex sola litis contestatione.
- 13 Retentio feudalis de iure non potest alteri cedi.
- 14 Statutum Avenionense prohibet cessionem iuris retentionis in vim directi domini competentis.
- 15 Quando sententia fundatur super iure quodam extraordinario, is qui sententiam obtinuit, potest ab illa recedere, & ea non uti, si velit.
- 16 Obtinens sententiam in favorem retractus, potest ab illa recedere.
- 17 Donec petens retractum, pretium realiter exsolverit, res dicitur integra.
- 18 Ius prælationis competens cessionario fundatum dicitur in iure extraordinario.
- 19 Cessionarius domini directi non habet vim attractivam pro consolidatione domini utilis cum directo; cum illa affixa sit officibus ipsius domini directi, & ab illo inseparabilis.

- 20 Magna est differentia inter renunciationem & acceptationem iuris praelationis, ad effectum ut res dicatur integra, vel non.
- 21 Acceptatio & declaratio quod quis vult uti retentione feudali, non dicitur perfecta, nisi retinere volens, pretium venditionis restituat.
- 22 Emphyteusis quandoque revertitur ad dominum ipso iure, & aliquando facto hominis, ita ut non sufficiat sola declaratio animi.
- 23 Qui vult uti iure retentionis tenetur declarare animum suum, & pretium offerre emptori, illudque in casum recusationis deponere.
- 24 Dominus directus habet ius reale pro uniendo dominio utili cum directo.
- 25 Cessionarius domini directi solam habet actionem confessionariam pro iure retentionis.
- 26 Res dicitur integra quoad cessionarium domini directi, donec in eius favorem lata fuerit sententia pro iure praelationis, & facta actualis pretii restitutio.

Dubitatum fuit utrum cessionarius domini directi Ecclesiastici, qui judicialiter significaverat emptori cuiusdam prædij existentis de domino directo Ecclesiæ, se tanquam cessionarium iure praelationis retinere velle, posset deinde pœnitentiâ ductus ab illa retentione & declaratione recedere, attento maxime quod dictus emptor qui se opposuerat, & locum esse iuri praelationis judicialiter excipiebat; postea similiter pœnitentiâ ductus dictæ retentioni consentiebat, quam prius non modo non acceptaverat, sed etiam expresse impugnaverat.

Respondi cessionarium posse à petita praelatione ad libitum recedere.

- 1 Primò quia cum emptor noluerit acceptare petitam retentionem, illamque impugnaverit, sed eum suæ impugnationis deinde pœnituerit; potest cessionarius opponere emptori illud axioma: Quod potui nolui, quod volui adimplere nequivi, ex regula correlativorum de qua in l. final. Cod. de iudic. vidue.
- 2 tollend. Surd. conf. 401. num. 15. ¶ Et quod actori conceditur, reo denegari non debet, & è converso, cap. non licet actori 32. de reg. iur. in 6. Barbof. axiom. 10. n. 7. & 8.
- 3 Secundò, quia licet in contractibus non sit locus pœnitentiæ; tamen in quasi contractibus qui oriuntur ex actibus judicialibus, juxta l. 3. §. sed si filius, ff. de pecul. pœnitere licet, quando agitur de actu non obligatorio, sed inducto in favorem facientis.
- 4 Bartol. l. qui bonis, ff. de cess. bonorum, ¶ ubi qui bonis cessit, potest à cessione recedere, & se defendere adversus creditores: per text. in l. quem pœnitet, ff. de cess. bonor. ¶ Similiter qui iuramentum detulit, pœnitere potest etiam post acceptationem iuramenti, si nondum juratum fuerit. Caroc. de iurament. lit. decis. quæst. 6. principali.
- 6 Tertiò, quia omnis obligatio aut declaratio judicialis debet intelligi sub illa conditione, si statim acceptetur; adeo ut non sufficiat acceptatio facta ex intervallo, l. non erit, §. si neque, & ibi DD. maxime Castrenf. ff. de iure iurand. ergo non suffragatur emptori intemptiva illa acceptatio post denegationem, & oppositionem, longique temporis intervallum facta.
- 7 Quartò, quia recedere licet à requisitione judicialiter facta, quando supervenit iusta causa recedendi.
- 8 Caroc. de oblig. part. 2. quæst. 96. n. 4. ¶ ubi dicit quod licitum est ex causa mutare propositum, etiam sequutà acceptatione per partem: atque ita limitat re-

gulam l. nemo potest 76. ff. de reg. iur. hic autem supervenerat nova causa, quia comparuerant multi creditores, quibus prædictum prædium erat hypothecatum; cum tamen emptor jam pretium illius venditori solvisset, & sic periculum esset, ne pretium amitteretur.

Quintò, quia cum solutio pretii, ut dictum est, 9 per emptorem facta fuisset venditori, periculum amissionis pretii non ad retinentem, sed ad emptorem spectare deberet: verum enim est donec in effectu facta fuerit retrovenditio, omne periculum ad emptorem, non autem ad retrahentem pertinere, quia hoc casu non ageretur de venditione facta respectu retrahentis, sed de venditione quæ fieri peteretur. Tiraq. de retract. consang. §. final. n. 3. 1. ¶ Et sic cum penderet evictio in limine contractus, non poterat redimens cogi ad solvendum pretium, donec sibi cautio indemnitis respectu creditorum data fuisset, l. si post perfectam, Cod. de evict. Surd. decis. 295. n. 7. & ibi Hodiern. num. 7.

Sextò, quod liceat à retractus petitione recedere, 11 probatur à simili; imò à fortiori. Nam si lata fuerit sententia in actione redhibitoria in favorem actoris, potest nihilominus actor ab illa sententia recedere, & illa non uti, etiam reluctantem & invito reo condemnato. Glos. in l. illud, §. 1. in fin. ff. de Edict. edicto, quam sequitur ibidem Bald. dict. l. illud, §. condemnatio, vers. querit glossa. Galerac. de renunciat. centur. 2. cap. 109. n. 3. ¶ Et tamen quasi contractus 12 qui oritur ex sententia, fortior est eo qui oritur ex sola petitione judiciali, ille enim obligat ad observandam sententiam, hic verò duntaxat obligat ad perseverandum in lite. Castrenf. in l. 3. §. si filiusfamiliat, n. 3. ff. de pecul.

Septimò, quia retentio ista feudalis de iure alteri 13 cedi non potest. Guid. Pap. decis. 411. & de communi opinione testatur Claper. causa 100. q. 1. num. 12. juncto num. 32. vers. ad decimum tertium. ¶ Stante 14 potissimum statuto Aven. quod prohibet huiusmodi cessiones iuris retentionis, lib. 1. rubric. 72. artic. 28. Ideo si dictus cessionarius prætendens Ecclesiam non esse in statuto comprehensam, (quod tamen nunc non determino) voluerit uti iure retentionis, ejus petitio erat contraria iuri communi, fundata duntaxat in præsentia consuetudine: ¶ Et per consequens 15 etiam posito quod obtinisset sententiam favorabilem pro retentione, potuisset ab illa recedere, quia quotiescumque sententia fundatur super iure quodam extraordinario, is qui illam obtinuit, potest si velit ab illa recedere, & ea non uti. Tiraq. de retract. §. final. n. 24. & seqq. Vincent. de Franch. decis. 346. ubi testatur ita fuisse iudicatum.

Non obstat decisio Boërii 48. in fin. & Pap. lib. 11. 16 tit. 7. arrest. 7. & 9. ubi contrarium decideri videtur: tum quia Boërius fateretur opinionem, quæ conceditur etiam post latam sententiam à retractu posse recedi, veritiorem esse, ut per eum, n. 24. vers. & ista ultima pars. Tum etiam quia posterioribus arrestis fuit iudicatum pro opinione Tiraquelli, ut testatur additio ad Pap. dict. arrest. 9. ubi refertur decretum Senatus sub die 21. Martii 1580. Charond. lib. 4. respons. 57. in fin. vers. tontefois, ¶ & ratio ibi redditur, quia donec petens retractum pretium realiter exsolverit, res dicitur integra.

Et pro majori præcedentium elucidatione advertendum est in primis, magnam esse differentiam inter retentionem feudalem, quæ sit ab ipso domino directo, & illam quæ sit ab ejus cessionario. Quæ enim sit à domino directo, fundata est in iure ordinarie

natio ipsi à lege concessio : & de quo in l. fin. Cod. de iure emphyteut. Sed jus prælationis competens ejus cessionario , fundatum est in jure quodam extraordinario , quod est exorbitans à jure communi , ut mox ostendimus. num. 15.

19 Secundò supponendum est , quod jus cessionarii non habet vim attractivam , quam habet ipse dominus directus , quia statim facta declaratione per dominum directum , quod vult uti jure retentionis , facilius sequitur consolidatio domini utilitatis cum directo ex quadam vi magnetica ipsius domini directi , quæ ab ipso inseparabilis est , & ossibus domini directi inheret , adeo ut cessionarius non habeat jus istud attrahendi : ideo sola illius declaratio , quod vult retinere , non ita facile perficit , nec consummat retentionem , & per consequens quidquid sit de ipso domino directo retinente , de quo mox agemus ; tamen facilius quoad ejus cessionarium locus est poenitentiae. Hæc differentia notatur per Claper. *causa 100. q. 1. n. 2. 4. & 29.*

20 Tertio , supponendum est , magnam esse differentiam inter renunciationem juris prælationis , & acceptationem illius , ad effectum ut sciatur , utrum res sit integra , an non : renuntiatio siquidem sola animi declaratione perficitur , quia statim ubi facta fuit declaratio domini directi , vel ejus cessionarii , quod non vult uti jure retentionis , ipse se excludit ab illo jure , quia post animi declarationem nihil aliud superest agendum. † Sed dum agitur de acceptatione & effectuatione juris prælationis , non sufficit sola declaratio animi ; sed præterea requiritur realis solutio pretii faciendi per eum , qui vult retinere. Claper. *dict. causa 100. quest. 1. num. 29. versic. qua*

22 *reverso* , † ubi dicit reversionem aliquando fieri ab ipso jure sola lege operante , sine aliquo facto vel ministerio hominis ; veluti quando emphyteusis revertitur ad dominum propter tempus & generationem finitam ; aliquando verò requiritur factum hominis , quod constituit in duobus. Primo , quod dominus declarat se velle retinere. Secundo , quod restituat pretium emptori , quod etiam tradit Solfona in l. cerna laudimiorum , *quest. 3. principali. n. 156.* † ubi dicit dominum directum teneri declarare animum suum super retentione , & interpellare emptorem , & illi offerre pretium rei venditæ ; & in casum reculationis debet deponere pretium , & illud consignare , & quod per talem oblationem & interpellationem & depositionem acquiritur jus domino directo , aut ejus cessionario : quod etiam sequitur Ripoll. *var. resol. cap. 7. de iure emphyt. n. 200.*

24 Quarto supponendum est , quod licet dominus directus habeat jus incorporandi , & uniendo dominium utile cum directo , quod est jus reale , & à re emphyteutica dependens , prout testatur Claper. *dict.*

25 *quest. 1.* † Tamen hoc jus non competit eo modo cessionario domini directi , qui non habet rei vendicationem , cum non sit Dominus rei emphyteuticæ ; sed tantum habet actionem confessoriam , directam , vel utilem , per quam petit declarari se præferendum esse pro eodem pretio in dicta re : & facta per Iudicem declaratione quod sit locus prælationi , petit officio Iudicis detentorem & turbatorem cogi , & compelli ad restitutionem rei , soluto sibi pretio , ut opti-

26 me explicat Calkrenf. *conf. 335. num. 5. vol. 1.* † Unde sequitur , non esse verum in jure , quod per solam cessionarii declarationem ipso jure fiat unio domini utilitatis cum directo ; cum ultra declarationem requiratur quod intentetur actio confessoria , & sequatur sententia Iudicis , unà cum restitutione pretii : & sic

antequam hæc omnia fiant , res dicitur integra , & retentio nondum perfecta , & per consequens etiam subsequatur declaratione , licitum est cessionario ab illa recedere. Atque ita in terminis retractus determinat Grimaudet in tract. des retrairs , lib. 2. cap. 33. per totum.

CAPVT LXVII.

Ex duobus cessionariis juris prælationis uter sit præferendus ; utrum is qui primo usus est concessione sibi facta , an verò qui primus est in data. Quid si conditionem tempore congruo non adimpleverit : Et utrum gratia primi laudimii & juris prælationis alicui facta , expiret per adventum novi Vicelegati ; præferatim si novus Vicelegatus alteri similem concessionem fecerit.

S V M M A R I V M.

- 1 Rescriptum conditionale non adimplet à conditione nullum est.
- 2 Condicio quæ facile adimpleri potest , adimplenda est statim , aliàs habetur pro non impleta.
- 3 Qui obligatur aliquid facere , tenetur id facere quamprimum potest.
- 4 Non adimplens contenta in rescripto intra tempus in eo designatum , non potest postea se invare illo rescripto.
- 5 Dicitur , dummodò , quo casu vim conditionis obtineat.
- 6 Quando concessio facta fuit cum limitatione temporis , qui non observat tempus , non dicitur observare formam.
- 7 Dilatio apposta in rescripto numeratur à die date.
- 8 Omne tempus in dubio continuum esse censetur.
- 9 Qui posterius rescriptum obtinet , non facta mentione primi per adversarium impetrati , excusandus est ex causa probabilis ignorantia.
- 10 Iuris incerti & eventualis , ac nondum perfecti questus , mentio faciendi non est in rescripto.
- 11 Scientia domini cum taciturnitate ipsius infert tacitum consensum præstitum alienationi prædii emphyteutici.
- 12 Concessione duobus facta , si is qui primam obtinuit non curaverit concessionem suam intimari , rectè solvitur laudimium , & capitur investitura à Camera vigore secundæ concessionis , quia directæ actiones remanent penes Cameram.
- 13 Dominus si recipiat laudimia , excluditur cessionarius iuris prælationis , qui concessionem suam non curavit intimari.
- 14 Facta traditione reali per dominum emphyteutæ , ius illi in re questum est adversus cessionarium iuris retractus.
- 15 In iuribus incorporalibus , primus occupans præferatur.
- 16 Dispositio legis quoties duobus , Cod. de rei vendic. locum habet in omnibus contractibus , tam onerosis , quam lucrativis.
- 17 Vicelegatus licet Principem representet , non tamen